

Rozwój sektora biopaliw w Polsce i Unii Europejskiej determinowany jest przede wszystkim strategicznymi decyzjami Wspólnoty w zakresie polityki energetycznej, która powiązana została jednocześnie z horyzontalnymi założeniami redukcji emisji gazów cieplarnianych i minimalizacji obciążenia środowiska naturalnego. Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, do roku 2020 w każdym państwie członkowskim UE udział biopaliw w ogólnym zużyciu paliw transportowych powinien osiągnąć 10%. Od 2010 roku, w którym udział biopaliw powinien dojść do progu 5,75%, każdy kraj unijny obiera własną ścieżkę dojścia do 10% w ciągu kolejnych 10 lat.

W Polsce wprowadzanie tego obowiązku w życie ma miejsce poprzez tzw. Narodowy Cel Wskaźnikowy (NCW) tj. minimalny udział biopaliw i biokomponentów w paliwach w danym roku, którego realizacja dokonywana jest przez podmioty do tego zobowiązane, czyli głównie koncerny naftowe dostarczające paliwa na rynek. Wdrażanie NCW powiązane jest z systemem kar naliczanych w przypadku nieosiągnięcia ustalonego prawem minimalnego udziału biokomponentów. Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 czerwca 2007 roku w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013 zakłada poziom NCW w roku 2013 w wysokości 7,10%, co w kontekście ciągłego wzrostu tego wskaźnika na przestrzeni lat stanowić powinno realną szansę dla faktycznego rozwoju całego łańcucha produkcyjnego biopaliw w Polsce i praktycznej realizacji przez nasz kraj strategii unijnej.

Polska należy do niekwestionowanych liderów europejskiego rolnictwa, sprawą odrębną pozostaje sprawne wykorzystanie posiadanego potencjału i przełożenie go na odpowiedni rozwój sektora przemysłu rolno-spożywczego, do którego niewątpliwie zaliczyć możemy produkcję biokomponentów. Rynek rolny jest jednym z najbardziej nieprzewidywalnych, a biopaliwa wykorzystujące surowce pochodzenia rolniczego nie tylko zapewniają redukcję emisji dwutlenku węgla w stosunku do nieodnawialnych paliw kopalnych, lecz także przyczyniają się do wzrostu opłacalności produkcji rolniczej poprzez rozszerzenie możliwości ich zbytu. To zaś ma bezpośrednie przełożenie na aktywizację obszarów wiejskich i dywersyfikację dochodów rolników oraz wzrost zatrudnienia w całym łańcuchu produkcyjnym i logistycznym. Argument ten wynika z prostej zasady: produkując nośniki energii w kraju rozszerzamy zakres inwestycyjny i ograniczamy wypływy środków kierowanych dotychczas na zewnątrz w celu zakupu paliw. Nawet 10% uniezależnienie się od importu paliw z państw posiadających złoża ropy naftowej, do czego zmierza wspomniana już polityka energetyczna Unii Europejskiej, to trudna wręcz do oszacowania wartość dodana dla całej gospodarki.

Problemem jednak wciąż pozostaje kwestia wykorzystania krajowych mocy wytwórczych w

realizacji NCW przez zobowiązane podmioty. W 2010 roku jedynie 18% stanowił krajowy bioetanol (mieszany z benzyną), zaś ok. 40% wyprodukowane w kraju estry rzepakowe (odnawialny substytut oleju napędowego) w zużyciu biokomponentów przy realizacji NCW. Taki stan powoduje stagnację w inwestycjach ukierunkowanych na wzrost liczby instalacji produkujących biopaliwa. Import biokomponentów do Unii Europejskiej to nie tylko napędzanie obcych gospodarek i kontynuacja dotychczasowego poziomu uzależnienia energetycznego, lecz także zaprzeczenie idei środowiskowych, zwłaszcza w przypadku sprowadzania biopaliw produkowanych z surowców uprawianych na terenach oryginalnie pokrytych jeszcze niedawno lasami tropikalnymi i innymi niezwykle cennymi przyrodniczo ekosystemami. Polityka rolna Wspólnoty zapewnia odpowiednią dbałość o środowisko i zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich, dlatego jak najszybciej Polska i inne państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, muszą wdrożyć zapisane w unijnych dyrektywach (Dyrektywa 2003/30/WE w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych oraz Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE) przepisy wymuszające wprowadzanie na rynek biopaliw spełniających tzw. kryteria zrównoważonego rozwoju.

Odrębną kwestią pozostaje pytanie o przyczyny tego stanu rzeczy. Biorąc pod uwagę regulowany charakter sektora biopaliwowego, w największym skrócie należy stwierdzić, że złożyły się na to zagadnienia dotyczące niespójności i niekonsekwencji w polityce wsparcia dla tego sektora w naszym kraju jak również obiektywne przyczyny rzutujące na ekonomiczne podstawy funkcjonowania sektora, w szczególności ceny dostępnych mediów i ich wpływ na koszty produkcji).